

Vereniging Afvalbedrijven

Partner in de circulaire economie

Jaarbericht 2023

VOORWOORD

Dit is de laatste keer dat ik het voorwoord van het jaarbericht schrijf. Eind 2024 neem ik als voorzitter afscheid van de Vereniging Afvalbedrijven. Na acht jaar zit mijn termijn erop. Een opvolger neemt het van me over. De sector heeft de afgelopen jaren een roerige tijd achter de rug. Ik bewonder de ambities, de veerkracht en de creativiteit van de bedrijven.

Recyclingindustrie cruciaal voor circulaire economie

Onze aarde niet verder uitputten en alle gebruikte materialen steeds opnieuw terugbrengen in de economie. Dat klinkt aantrekkelijk. Maar voor een circulaire economie moet nog veel gebeuren. Ten eerste moeten producten echt circulaarder worden gemaakt. Zodat we ze meteen opnieuw gaan gebruiken of eenvoudig kunnen recycelen. Maar de haalbaarheid staat ook onder druk als het economisch niet uit kan.

Recyclen lukt alleen als we afval goed scheiden en als de gerecyclede grondstoffen ook worden gebruikt. Aan goed scheiden wordt door allerlei partijen veel aandacht besteed. Dat lijkt zijn vruchten af te werpen. Maar het kopen van recycelaat is steeds minder in trek. De concurrentie van primaire grondstoffen, zoals 'virgin plastic', is te groot. Materialen uit Azië of Amerika zijn veel goedkoper dan onze eigen gerecyclede grondstoffen. Recyclingactiviteiten lonen daarom vaak niet meer. Dat is slecht nieuws voor de circulaire economie en voor de werkgelegenheid.

Nieuwe regels uit Europa gaan hopelijk helpen. Zo is een 'bijmengverplichting' op komst. Vanaf 2030 zijn producenten verplicht een minimumpercentage recycelaat te gebruiken in hun producten. Vooruitlopend hierop introduceert Nederland vanaf

2027 een bijmengverplichting voor kunststoffen. Nieuwe exportregels voor kunststof moeten ervoor zorgen dat over een aantal jaar meer kunststoffen in Europa blijven, hier worden gerecycled en terugkomen in de keten. Maar we moeten oppassen dat de recyclingindustrie niet voor die tijd al kopje-onder gaat.

Wij hebben drie suggesties om de recyclingbedrijven uit de crisis te helpen. Eén: ondersteun de prijs van recycelaat met een vast bedrag per ton totdat het verplicht gebruik van gerecyclede materialen een feit is. Twee: stem de circulaire inkoopdoelstellingen af op de recyclingdoelstellingen. Met ongeveer vijftien procent van alle inkoop in onze economie kan de overheid de vraag naar recycelaat een enorme impuls geven. Drie: voer een CO₂-kredietstelsel in voor het toepassen van gerecyclede materiaal zodat de CO₂-besparing wordt beloond. We rekenen op steun van een nieuw kabinet. Elke ton afval die extra gerecycled wordt, bespaart het Rijk geld en draagt bij aan klimaatdoelen en de transitie naar de circulaire economie.

Boris van der Ham
Voorzitter Vereniging Afvalbedrijven

Voorwoord >

Visie & strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en veilige samenleving met oog voor mens, milieu en omgeving >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en terugwinning van waardevolle grondstoffen en materialen >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energietrugwinning en emissiereductie >

Doorkijk naar 2024 >

Afval in cijfers >

Visie

De VA ziet een toekomst waarin circulariteit vanzelfsprekend is, zo weinig mogelijk afval ontstaat en materialen zo veel mogelijk een nieuw leven krijgen. De afvalsector helpt hiermee de broeikasgasemissies verder verminderen. Hoewel lokaal geworteld, heeft de sector een internationale oriëntatie en een gelijk Europees speelveld nodig om de Nederlandse afvalinfrastructuur koploper in Europa te houden.

Strategie

De VA werkt haar visie uit in een strategie. Die is gefundeerd op drie pijlers: vitale sector, circulariteit en klimaat. De pijlers Circulariteit en Klimaat duiden op verandering – er wordt toegewerkt naar hervorming van de economie. De pijler Vitale Sector is de basis hiervoor – behoud wat goed is.

Voorwoord >

Visie & strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en veilige samenleving met oog voor mens, milieu en omgeving >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en terugwinning van waardevolle grondstoffen en materialen >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energietrugwinning en emissiereductie >

Doorkijk naar 2024 >

Afval in cijfers >

VITALE SECTOR

Circulaire en veilige samenleving met oog voor mens, milieu en omgeving

Op de eerste plaats zorgt de afvalsector voor een verantwoorde inzameling en verwerking van afval. Daarmee houden de afvalbedrijven Nederland veilig en schoon. De bedrijven hebben een optimale bedrijfsvoering in huis, met aandacht voor mens, milieu en omgeving. Dit zijn de randvoorwaarden voor de transitie naar de circulaire economie. Het stelt de bedrijven in staat om van afval grondstoffen en energie te maken.

Voorwoord >

Visie & strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en veilige samenleving met oog voor mens, milieu en omgeving >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en terugwinning van waardevolle grondstoffen en materialen >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energierugwinning en emissiereductie >

Doorkijk naar 2024 >

Afval in cijfers >

Acuut gevaar door ontploffende lachgascilinders

De afvalbranche loopt begin 2023 aan tegen een onverwachte en zorgwekkende ontwikkeling. Grote aantallen lege lachgascilinders belanden op straat, in de natuur en in afvalcontainers. In 2023 gaat het in totaal om ongeveer 500.000 exemplaren. Onder druk en hoge temperaturen, bijvoorbeeld in vuilniswagens en verbrandingsinstallaties, kunnen deze lachgascilinders ontploffen. Meer dan 10.000 explosies vinden in 2023 plaats, waardoor medewerkers van afvalbedrijven ernstige veiligheidsrisico's lopen. De explosies brengen grote schade toe aan afvalenergiecentrales, die

meerdere dagen moeten worden stilgelegd en gerepareerd. In 2023 lijden afvalverwerkers 65 miljoen euro schade. Dat de cilinders gedumpt worden, komt omdat lachgas vanaf 1 januari 2023 op de lijst van verboden middelen van de Opiumwet staat. Tot die tijd kunnen de cilinders worden ingeleverd met een statiegeldsysteem dat opliep tot 30 euro per cilinder. De drugsindustrie stapt na invoering van het verbod over op goedkope en eenmalige cilinders. Na de eerste ontploffingen trekken de VA, haar leden en de vereniging voor afval- en reinigingsdiensten NVRD direct aan de noodklok bij de ministeries van Infrastructuur en Waterstaat, Veiligheid en Justitie, en Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De gesprekken in combinatie met diverse optredens in de media leiden tot enkele aanpassingen in de regelgeving. Zo vervalt het verbod voor afvalbedrijven en milieustraten om cilinders te accepteren en een retourpremie aan te bieden. De VA en de NVRD starten november 2023 een publiekscampagne 'Pssst, gooi niet weg... Lever 'm veilig in!'. De campagne roept gebruikers op om hun lege lachgascilinders in te leveren bij milieustraten. Tal van milieustraten bieden daarbij een eigen retourpremie aan. Een duurzame oplossing is vereist, want het gebruik van lachgascilinders zal de komende jaren waarschijnlijk niet verdwijnen. De VA en de NVRD willen uitzicht op een explosievrij afvalbeheer en de geleden schade en kosten voor getroffen maatregelen vergoed krijgen. De afvalsector pleit voor een landelijke herinvoering van het statiegeldsysteem.

Voorwoord >

Visie & strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en veilige samenleving met oog voor mens, milieu en omgeving >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en terugwinning van waardevolle grondstoffen en materialen >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energierugwinning en emissiereductie >

Doorkijk naar 2024 >

Afval in cijfers >

Gezamenlijke ketenaanpak batterijbranden

Afgedankte batterijen, vooral lithiumbatterijen, staan bij inzamelaars en verwerkers in de top 3-veroorzakers van afvalbranden. Boormachines, fietsen, segways, scheerapparaten: dagelijkse producten bevatten steeds vaker een accu of batterij. Vooral de grotere accu's, zoals fietsaccu's, ontploffen en leiden tot brand. Batterijbranden zijn een maatschappelijk probleem, waarbij de inzet van alle ketenpartijen cruciaal is. Binnen de Taskforce Batterijbranden bundelt de VA de krachten met Stibat, NVRD, BRBS, TLN, NRF en Stichting OPEN. De taskforce streeft naar 100% inzameling van batterijen en gaat met twaalf acties aan de slag: van een meetmethodiek voor afvalbranden door batterijen tot een gezamenlijke communicatiecampagne. De campagne tegen batterijbranden 'Doe

maar apart' gaat in 2023 van start tijdens de Week van de Veiligheid in de afvalbranche, van 5 tot en met 9 juni. Via een website, radiospotjes, animatie en sociale media klinkt de oproep om losse batterijen, accu's en elektrische apparaten apart in te leveren. In 2024 wordt de campagne herhaald.

Gevolgen PFAS-beperking voor secundaire grondstoffen

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) zijn schadelijk en moeten zoveel mogelijk uit de consumptie- en productieketen verdwijnen. Steeds meer stoffen worden aangewezen als ZZS. Europa werkt aan een PFAS-verbod op productie, gebruik, verkoop en import van circa 10.000 stoffen. Afval valt buiten deze 'PFAS-restrictie', maar voor recycling heeft die mogelijk grote gevolgen, want voor secundaire grondstoffen gaan strenge normen gelden. In 2023 verkent een werkgroep van de VA waar bedrijven door de PFAS-restrictie tegenaanlopen bij de afzet van secundaire grondstoffen. Informatie verzamelen over ZZS in afvalstromen is geen kleinigheid, zeker als het afval divers van samenstelling is. De VA is voorstander van het uitbannen van ZZS en vindt dat de stoffen in het begin van de keten een halt moet worden toegevoerd. Een Europees verbod op de productie en import zou de ZZS-kraan definitief dichtdraaien. In de

Voorwoord >

Visie & strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en veilige samenleving met oog voor mens, milieu en omgeving >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en terugwinning van waardevolle grondstoffen en materialen >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energierugwinning en emissiereductie >

Doorkijk naar 2024 >

Afval in cijfers >

tussentijd hebben we nog tientallen jaren te maken met ZZS die in de afvalketen in omloop zijn. Met zogeheten botsproeven verkennen de VA en haar leden de aanwezigheid van ZZS in afval en welke emissies ze mogelijk met zich meebrengen naar lucht en water. De VA en haar leden doen mee aan een overheidspilot die zicht moet geven op de mogelijke aanwezigheid van ZZS in deelstromen van bouw- en sloopafval.

Vakbekwaamheid Code 95

Code 95 is een verplichte code op het rijbewijs waarmee een chauffeur aantoont dat hij of zij vakbekwaam is. Na het slagen van examens en toetsen wordt de basiskwalificatie op het rijbewijs bijgeschreven. De code is vijf jaar geldig en kan worden verlengd door nascholing. De rioolinspectie- en -reinigingsbedrijven aangesloten bij de VA zien graag dat in de opleiding ook aandacht is voor veiligheid bij rioleringsbeheer. Belangrijk voor rioolbeheer zijn bijvoorbeeld de risico's bij het werken in riolen, de veiligheidsmaatregelen en de persoonlijke beschermingsmiddelen. De rioleringsbranche verkent de kansen om de nascholingscursus uit te breiden met dit thema en is hiervoor in gesprek met het Centraal Bureau voor de uitgifte van Rijvaardigheidsbewijzen (CBR). Het CBR zorgt voor de certificatie van de cursussen.

Gezamenlijk blok tegen agressie en geweld

Afvalophalers krijgen tijdens hun werk steeds vaker te maken met agressie en geweld. Regelmatig zijn ze, net als ambulancemedewerkers, leraren, politici en journalisten, het slachtoffer van verbaal en fysiek geweld. De maatschappij verhardt en het aantal incidenten neemt in ons land toe, zo wijst onderzoek uit. De VA schaart zich achter het Manifest tegen agressie en geweld, dat twee D66-Kamerleden in 2023 publiceren. Het breed gedragen manifest, ondertekend door veel politieke partijen en maatschappelijke organisaties, roept de samenleving op om als één blok te staan achter de groep die lijdt onder agressie.

Voorwoord >

Visie & strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en veilige samenleving met oog voor mens, milieu en omgeving >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en teruggewinning van waardevolle grondstoffen en materialen >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energierugwinning en emissiereductie >

Doorkijk naar 2024 >

Afval in cijfers >

AfvalHelden in het zonnetje

De 30.000 medewerkers die in de sector werken, behoren tot de groep die de samenleving draaiend houdt. Desondanks krijgt het belangrijke werk van medewerkers in de afvalsector vaak niet de erkenning die het verdient. Tijdens de Week van de AfvalHelden, van 6 tot en met 12 maart 2023, zetten bedrijven en organisaties in de branche hun medewerkers in het zonnetje en laten daarmee zien hoe belangrijk het werk van de Helden is. De week is een initiatief van brancheorganisaties VA, NVRD en TLN en vindt voor de derde keer plaats. In 2023 gaat de week feestelijke van start bij Renewi in Nieuwegein. Meer dan 130 gemeenten, bedrijven en organisaties doen mee aan het initiatief en organiseren acties voor hun medewerkers: van het trakteren op een ontbijtje en het geven van een cadeautje tot het uitschrijven van een wedstrijd en het aanbieden van een kop koffie. De VA plaatst dagelijks een vlog op de website en de sociale media, waarin een AfvalHeld uit de achterban vertelt over haar of zijn werk en de drijfveren.

Lees ook:

- [Dossier lachgascilinders](#)
- [Landelijke campagne roept op accu's en batterijen apart in te leveren](#)
- [Ondertekening manifest agressie tegen medewerkers](#)
- [Startschort Week van de AfvalHelden 2023](#)

Voorwoord >

Visie & strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en veilige samenleving met oog voor **mens, milieu en omgeving** >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en **terugwinning** van **waardevolle grondstoffen** en **materialen** >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energierugwinning en **emissiereductie** >

Doorkijk naar 2024 >

Afval in cijfers >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en terugwinning van waardevolle grondstoffen en materialen

De afvalsector zet zich in voor maximale circulariteit. Daarvoor leveren de afvalbedrijven een bijdrage aan de hervorming van de economie. Een economie waarin maximaal hergebruik en terugwinning van waardevolle grondstoffen en materialen mogelijk wordt. Dan hebben we minder primaire grondstoffen nodig.

Voorwoord >

Visie & strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en veilige samenleving met oog voor mens, milieu en omgeving >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en terugwinning van waardevolle grondstoffen en materialen >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energierugwinning en emissiereductie >

Doorkijk naar 2024 >

Afval in cijfers >

Circulair Materialenplan in ontwikkeling

Nederland koerst op een volledig circulaire economie in 2050. Dit ambitieuze doel vereist meer dan alleen een optimaal en hoogwaardig afvalbeheer. Voor een circulaire economie moet meer nadruk komen te liggen op het begin van de productieketen. Daar liggen grote opgaven om anders te ontwerpen en te produceren. Deze brede aanpak komt meer centraal te staan in het Circulair Materialenplan (CMP), dat de rijksoverheid momenteel ontwikkelt als opvolger van het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP). De VA onderschrijft het belang van een brede kijk op circulariteit. De VA neemt deel aan een expertgroep waarin een milieueffectrapport (MER) voor het CMP wordt opgesteld. In het najaar van 2024 start de inspraak-

procedure, waarna het CMP naar verwachting eind 2025 in werking zal treden. De VA volgt de ontwikkelingen rond het CMP op de voet en maakt haar standpunten bij de rijksoverheid kenbaar.

Afval scheiden buitenshuis

Op de werkvloer ontstaat jaarlijks bijna vijf miljard kilogram afval. Het afval komt vrij in de kantoor-, winkel-, en dienstensector (KWD) die bestaat uit ruim een miljoen bedrijven. Van al dat afval wordt meer dan de helft nog niet gerecycled. De VA maakt zich sterk voor het scheiden van afval op het werk. Een enquête wijst uit dat bijna de helft van de mensen thuis hun afval beter scheidt dan buitenshuis. Eind maart 2023 trapt Vivianne Heijnen, staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, de publiekscampagne 'Doe alsof je thuis bent' af. Via radiospotjes, sociale media, een speciale campagnewebsite en landelijke nieuwsmedia klinkt de oproep aan medewerkers om samen met collega's en werkgever aan de slag te gaan met het scheiden van afval op het werk. Inzamelaars spreken af nieuwe klanten naast de restafvalbak minimaal één extra bak aan te bieden, bijvoorbeeld voor gft of plastic. De VA laat deze gezamenlijke afspraak toetsen door de Autoriteit Consument & Markt (ACM). De toets van de ACM op mededinging pakt positief uit. Om het scheiden buitenshuis te verbeteren, werken afvalbedrijven samen met ketenpartijen, zoals de overheid, MKB-Nederland, VNO-NCW en brancheorganisaties.

Voorwoord >

Visie & strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en veilige samenleving met oog voor mens, milieu en omgeving >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en terugwinning van waardevolle grondstoffen en materialen >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energietrugwinning en emissiereductie >

Doorkijk naar 2024 >

Afval in cijfers >

Koffiepads en theezakjes bij gft-afval

Vanaf begin 2023 mogen koffiepads en theezakjes bij het groente-, fruit- en tuinafval (gft). Tot die tijd staat op de wel/niet-lijst voor gft-afval dat ze niet in de groenbak mogen. Het opschuiven van 'niet' naar 'wel' is bereikt dankzij een Green Deal die Koffie & Thee Nederland, de belangenbehartiger voor Nederlandse koffie- en theebedrijven, in 2021 sluit met de VA en de rijksoverheid. De Green Deal laat zien hoe ketensamenwerking tot verduurzaming van producten kan leiden. Het scheiden van koffiepads en theezakjes via het gft-afval kan op jaarbasis 88 miljoen kilogram extra compost opleveren. Koffiecapsules (cups) vallen niet onder de Green Deal omdat ze niet composteren. Ze moeten bij het restafval. Op 18 maart 2023 wordt de Green Deal op de jaarlijkse Global Recycling Day uitgeroepen tot winnaar van de Recycling Heroes Award 2023.

Potentie chemische recycling

De verwachting is dat de recycling van plastics de komende jaren een impuls krijgt. Verplichtingen zijn aanstaande voor het toepassen van plasticrecycalaat in nieuwe producten. Om aan de toenemende vraag naar plasticrecycalaat te voldoen, wil de Nederlandse chemische- en plasticindustrie investeren in fabrieken voor chemische recycling. De techniek breekt de chemische structuur af tot de oorspronkelijke bouwstenen van plastics. Een KPMG-onderzoek oordeelt positief over de kansen van chemische recycling in Nederland. Het onderzoek wordt in 2023 uitgevoerd in opdracht van de VA, VNCI, Plastics Europe Nederland en de Versnellingstafel Chemische Recycling van Kunststoffen en in november tijdens een perspresentatie aan VNO-NCW aangeboden. Publieke en private partijen, waaronder de VA, werken samen om het Nederlandse investeringsklimaat voor chemische recycling te verbeteren. In het rapport voorziet KPMG een tekort aan plastic afval. Extra maatregelen zijn nodig om de circulaire plasticketen vlot te trekken: van meer en beter voor- en/of nasorteren van plastic afval tot een gelijk Europees speelveld voor het vershippen van plastic afval. De VA beschouwt chemische recycling als een aanvulling op mechanische recycling, maar alleen als plastic afval daadwerkelijk wordt omgezet in een secundaire grondstof. Omzetten in brandstof past volgens de VA niet onder de noemer recycling.

[Voorwoord >](#)
[Visie & strategie >](#)
[VITALE SECTOR](#)

Circulaire en veilige samenleving met oog voor **mens, milieu en omgeving** >

[CIRCULARITEIT](#)

Maximaal hergebruik en terugwinning van **waardevolle grondstoffen** en **materialen** >

[KLIMAAT](#)

Maximale circulariteit, energierugwinning en **emissiereductie** >

[Doorkijk naar 2024 >](#)
[Afval in cijfers >](#)

Recyclingstrategie

Recycling beperkt het winnen en produceren van primaire grondstoffen. In 2023 stelt de Afdeling Recycling van de VA een recyclingstrategie op. De afdeling zet in op drie thema's, namelijk schonere stromen, meer recycling en het stimuleren van afzetmarkten voor gerecyclede grondstoffen. Een betere recyclingkwaliteit begint bij de ingezamelde afvalstromen. De afdeling bepleit uniforme kwaliteitseisen voor afvalstromen in het Circulair Materialenplan (CMP), ondersteund met heldere wel/niet-lijsten. Deze lijsten bieden houvast voor consumenten, gemeenten, inzamelaars en productontwerpers. In de strategie stelt de Afdeling Recycling meerdere harde doelen vast. Zo moet in 2025 55 procent van het huishoudelijk en bedrijfsafval worden gerecycled. Voor 2030 en 2035 ligt de lat op respectievelijk 60 en 65 procent. Met deze doelen loopt Nederland in de pas met Europese doelen. Dezelfde percentages bepleiten de leden van de VA voor recycleert in nieuwe producten, dus 55 procent in 2025 tot 65 procent in 2035. Meer gerecyclede materialen in producten vergroot de afzetmarkt voor gerecyclede grondstoffen. Ook de overheid, met haar inkoopkracht van 70 miljard euro per jaar, kan de afzetmarkt een flinke stimulans geven.

FEAD verhoogt Europese recyclinglat

De VA is lid van de Europese afvalkoepelorganisatie voor de afvalsector, de European Federation of Waste Management and Environmental Services. FEAD publiceert in 2023 een strategie waarin de lat voor recycling op 75 procent in 2035 voor alle afvalstromen is gelegd. Deze ambitie vraagt van Europa een flinke inzet. In de 27 EU-landen wordt momenteel zo'n 40 procent van het afval gerecycled, ongeveer eenzelfde volume wordt gestort. Ter vergelijking: van de 60 miljoen ton afval die jaarlijks in Nederland ontstaat, wordt bijna 80 procent gerecycled. De Europese FEAD-ambitie vereist het ombuigen van afvalstromen die worden gestort of laagwaardig toegepast naar recycling. Een zelfvoorzienend Europa is voor zijn grondstoffen aangewezen op hoogwaardige recycling van materiaalstromen. FEAD wil hier samen met de industrie en overheden werk van maken.

Toekomstbestendig storten

Storten is en blijft onderdeel van de circulaire economie. Er zal altijd afval ontstaan dat niet kan worden gerecycled of verbrand. Denk aan restanten uit de recycling, die niet recyclebaar of brandbaar zijn, en aan producten die nog

Voorwoord >

Visie & strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en veilige samenleving met oog voor mens, milieu en omgeving >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en terugwinning van waardevolle grondstoffen en materialen >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energietrugwinning en emissiereductie >

Doorkijk naar 2024 >

Afval in cijfers >

CIRCULARITEIT

in omloop zijn die bijvoorbeeld asbest bevatten. Ook voor stromen die vrijkomen bij calamiteiten kunnen stortplaatsen uitkomst bieden. Als noodzakelijke achtervang moet storten in de toekomst beschikbaar en betaalbaar blijven. Beide randvoorwaarden staan momenteel onder druk. Een toekomstig gebrek aan stortcapaciteit dreigt, zo wijst onderzoek van Royal HaskoningDHV uit. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat besteedt in goed overleg met de VA veel aandacht aan het stortdossier en roept een werkprogramma in het leven. Het meerjarige programma bepaalt welke maatregelen nodig zijn om storten toekomstbestendig te maken. Het voornemen van enkele provincies om de rekenrentes voor nazorgfondsen te verlagen, baart grote zorgen. Uit de fondsen worden de kosten voor de eeuwigdurende nazorg van stortplaatsen betaald. Het verlagen heeft ernstige financiële gevolgen voor stortplaatsexploitanten en brengt de continuïteit van de bedrijven in gevaar. In een brandbrief roept de VA het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat op meer sturing in dit dossier te nemen.

Lees ook:

- [Staatssecretaris Heijnen trapt Doe alsof je thuis ben af](#)
- [Inzamelaars bedrijfsafval mogen samenwerken](#)
- [Koffiepads en theezakjes nu ook bij het gft-afval](#)
- [Winnaar Global Recycling Heroes](#)
- [Nieuw onderzoek schetst route naar circulair plastic](#)
- [FEAD legt lat hoog](#)
- [Storten nodig in een circulaire economie](#)

Voorwoord >

Visie & strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en veilige samenleving met oog voor **mens, milieu en omgeving** >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en terugwinning van **waardevolle grondstoffen en materialen** >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energietrugwinning en emissiereductie >

Doorkijk naar 2024 >

Afval in cijfers >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energierugwinning en emissiereductie

De afvalsector maakt werk van minimalisering van broeikasgasemissies. Hiervoor leveren de bedrijven een actieve bijdrage aan de klimaattransitie van de economie. Een economie waarin maximale circulariteit haalbaar is, verwerking van niet-recyclebare stromen zo milieu-efficiënt mogelijk gebeurt, energie wordt teruggewonnen en emissies worden verminderd.

Voorwoord >

Visie & strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en veilige samenleving met oog voor **mens, milieu en omgeving** >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en terugwinning van **waardevolle grondstoffen** en **materialen** >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energierugwinning en emissiereductie >

Doorkijk naar 2024 >

Afval in cijfers >

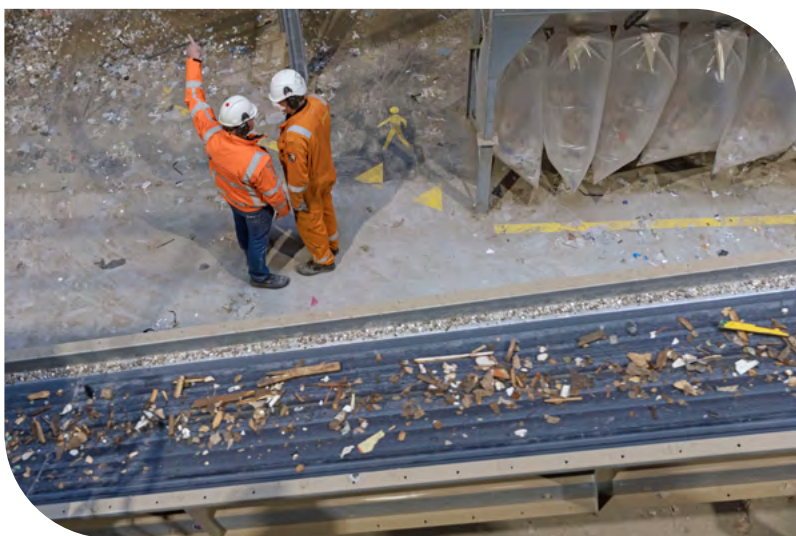
Verduurzamen van mobiliteit

De afvalsector beschikt over een uitgebreid en modern warenpark: van bestel- en vrachtwagens tot inzamelwagens en auto's. Afvalbedrijven werken aan het verduurzamen van hun materieel. Ze schakelen bijvoorbeeld over naar duurzame brandstoffen en werken aan het slimmer organiseren van logistieke processen. Belangrijkste drijfveer om te verduurzamen is het verlagen van de CO₂-uitstoot. De toename van zero-emissiezones in binnensteden is een extra stimulans. In het nationale Klimaatakkoord is afgesproken dat 30 tot 40 gemeenten in 2025 zero-emissie zones hebben ingevoerd. In 2023 richt de VA een nieuwe Werkgroep Mobiliteit op die zich buigt over het verduurzamen van mobiliteit binnen de bedrijven. Op de agenda staan ook kansen als routeoptima-

lisatie, oftewel het zorgen dat afval wordt getransporteerd zonder een kilometer te veel te rijden. Bij het verduurzamen lopen bedrijven tegen drempels aan, zo blijkt eind 2023 uit een eerste inventarisatie. Specifieke elektrische voertuigen, zoals voor het rioleringsbeheer, zijn nog niet beschikbaar en bij het omschakelen naar elektrisch rijden belanden bedrijven vanwege de overbelasting van het elektriciteitsnet bij netbeheerders op de wachtlijst. Ook laat wetgeving het elektrificeren van ADR-voertuigen niet toe. ADR is het Europese verdrag rond het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg.

Intensivering recycling bouw- en sloopafval

Nederland staat aan de vooravond van een grote bouwopgave. In tien jaar tijd moeten één miljoen nieuwe woningen worden gebouwd. Verduurzaming van de bouw is essentieel voor het slagen van klimaatambities. Dit is niet mogelijk zonder meer hergebruik en recycling van bouwmaterialen. De VA maakt zich sterk om het hergebruik en de recycling van bouw- en sloopafval te intensiveren. In 2023 wordt hiervoor een eigen werkgroep opgericht die zich ook richt op de recycling van grof huishoudelijk afval met als doel grondstoffenbehoud en CO₂-reductie. Ook in Europees verband krijgt bouw- en sloopafval meer aandacht. EuRIC, de Europese koepelorganisatie voor recyclingbedrijven waarbij de VA is aangesloten, lanceert in 2023 een nieuwe recyclingtak die zich richt op het intensiveren van de recycling van bouw- en sloopafval. De recyclingtak vertegenwoordigt de belangen van Europese recyclers. Een delegatie van EuRIC en VA bezoekt in oktober locaties van Renewi in Amsterdam en van Remondis in Son en Breugel.

Voorwoord >

Visie & strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en veilige samenleving met oog voor mens, milieu en omgeving >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en terugwinning van waardevolle grondstoffen en materialen >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energietegengaan en emissiereductie >

Doorkijk naar 2024 >

Afval in cijfers >

KLIMAAT

Vermeden CO₂-emissies

De VA werkt samen met de leden aan een klimaatagenda voor een optimale bijdrage van de sector aan de klimaattransitie. Afvalbedrijven helpen op meerdere fronten bij de klimaattransitie. Zo wekken de bedrijven duurzame energie op en verlagen ze hun CO₂-uitstoot door het verduurzamen van de energiemix. Circulaire- en klimaatambities gaan vaak hand in hand. De sector maakt zich sterk voor minder restafval en meer recycling en hergebruik. Deze ambities leveren afvalbedrijven geen eigen emissiereductie op, maar wel voor andere partijen in de keten. Recycling zorgt bijvoorbeeld voor het vermijden van CO₂-uitstoot bij de productie van nieuwe grondstoffen. Ook hoeft minder energie te worden geproduceerd met fossiele brandstoffen. Deze 'vermeden emissies' dekken het grootste klimaatvoordeel van de afvalsector. De VA werkt de vermeden emissies getalsmatig uit om een reëel beeld te kunnen schetsen van de totale klimaatbijdrage van de sector.

Beprijzen van CO₂

Om de klimaatdoelen voor 2030 – zowel in Europa als in Nederland – te halen, moet er veel gebeuren. Een manier om de industrie te verduurzamen is het beprijzen van de CO₂-uitstoot. In Nederland gebeurt dit sinds 2021 met een CO₂-heffing, in Europa met het emissiehandelssysteem (ETS). Voor beide systemen leidt de deelname van afvalenergiecentrales (AEC's) tot discussie. In Nederland is de rijksoverheid van plan om de CO₂-heffing aan te scherpen, ook door de vrijgestelde uitstoot van onder meer AEC's af te bouwen. In Europa – waar AEC's niet onder het ETS vallen – onderzoekt de Europese Commissie of opname in ETS haalbaar is. De VA is geen voorstander van

CO₂-beprijzing voor AEC's. De verbrandingsinstallaties hebben weinig mogelijkheid om de inputstroom bij te sturen en uiteindelijk betalen huishoudens de rekening van de hogere kosten. CO₂-beprijzing moet in de visie van de VA in elk geval op Europees niveau worden bepaald om het gelijke speelveld te borgen. Als AEC's meer kosten hebben, is er minder ruimte om te investeren in klimaatmaatregelen, zoals CO₂-afvang en het benutten van warmte. Opname van AEC's in het ETS vereist een effectbeoordeling naar de gevolgen en de haalbaarheid. Zo'n beoordeling is verplicht voor initiatieven van de Europese Commissie waarvan aanzienlijke economische, sociale en milieugevolgen worden verwacht. De VA kijkt kritisch mee met de effectbeoordeling die in 2026 gereed moet zijn.

Lees ook:

- [Belangenbehartiging recycling bouw- en sloopafval versterkt in Europa](#)

Voorwoord >

Visie & strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en veilige samenleving met oog voor mens, milieu en omgeving >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en terugwinning van waardevolle grondstoffen en materialen >

KLIMAAT

Maximale circulariteit, energierugwinning en emissiereductie >

Doorkijk naar 2024 >

Afval in cijfers >

Doorkijk naar 2024

Veel van de ontwikkelingen in het afgelopen jaar vragen ook in 2024 de aandacht van de VA en haar leden. Zo is de problematiek met de lachgascilinders nog niet verholpen en stagneert de recyclingmarkt. Met name de vraag naar kunststof recycalaat neemt sterk af, wat recyclingactiviteiten onrendabel maakt. De VA verwacht hulp van de overheid bij het oplossen van dit probleem.

Het voornemen van enkele provincies om de rekenrentes van de fondsen voor nazorg van stortplaatsen te verlagen vergt in 2024 inzet van de VA. Nieuwe regelgeving voor bodemas is een ook aandachtspunt. Andere dossiers die hoog op de agenda van de VA staan zijn onder meer zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), regels voor het exporteren van afvalstoffen, klimaattransitie, kwaliteit van compost, de Omgevingswet en de Kaderrichtlijn Water.

In 2024 start de VA een publiekscampagne die inwoners van Nederland bewust maakt van de waarde van afval en de mogelijkheden van hergebruik als afval goed wordt gescheiden. We willen Nederlanders laten nadenken over hun eigen rol in het meer circulair maken van de samenleving. Op het programma staan ook opnieuw de Week van de AfvalHelden, de Landelijke Compostdag en de Week van de Veiligheid. De campagne die de gescheiden inzameling van batterijen, accu's en elektrische apparaten moet stimuleren wordt vervolgd. Het voornemen van inzamelbedrijven om nieuwe klanten een contract aan te bieden voor minimaal twee gescheiden afvalstromen krijgt in 2024 een officiële aftrap met 'Aan de bak'.

Voorwoord >

Visie & strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en veilige samenleving met oog voor **mens, milieu en omgeving** >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en terugwinning van **waardevolle grondstoffen** en **materialen** >

KLIMAAT

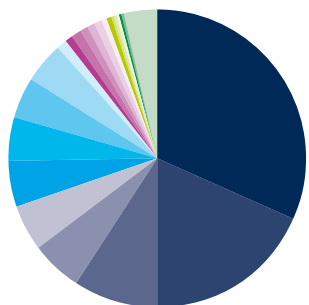
Maximale circulariteit, energietrugwinning en **emissiereductie** >

Doorkijk naar 2024 >

Afval in cijfers >

Afval in cijfers

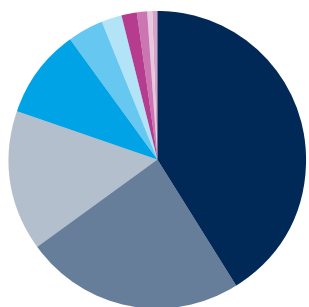
8,4 miljoen ton afval van 8,1 miljoen Nederlandse huishoudens in 2022 (totaal 8.395 kiloton)

huishoudelijk restafval	2662	PMD	380	houtafval (C-hout)	45
gft-afval	1556	verpakkingsglas	362	bruikbaar huisraad	41
oud papier en karton	759	schone grond	90	harde plastics	28
grof huishoudelijk restafval	475	wit- en bruingoed	83	gips	26
houtafval (A- en B-hout)	417	elektronische apparaten	83	klein chemisch afval	21
schoon puin	415	textiel	77	matrassen	18
grof tuinafval	394	verbouwingsrestafval	76	luiers	17
		metalen	71	overig	299

Een inwoner van Nederland produceert in een jaar **460 kilogram** afval

Hoeveelheid geproduceerd afval in Nederland in 2020 (totaal 59.341 kiloton)

Bouw	24.438
Industrie	14.261
Consumenten	9.028
Handel, diensten en overheid	5.809
Landbouw	2.340
Rioolwaterzuivering	1.313
Verkeer en vervoer	980
Energievoorziening	543
Afvalverwerking	349
Drinkwatervoorziening	280

Bijna **80%** van de **59 miljoen ton** afval is gerecycled

Voorwoord >

Visie & strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en veilige samenleving met oog voor mens, milieu en omgeving >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en terugwinning van waardevolle grondstoffen en materialen >

KLIMAAT

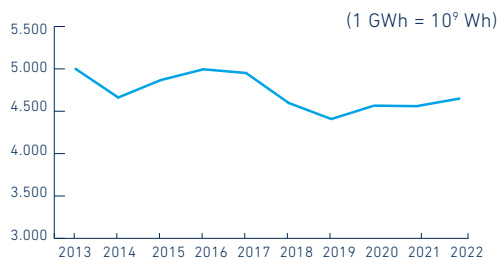
Maximale circulariteit, energieteerugwinning en emissiereductie >

Doorkijk naar 2024 >

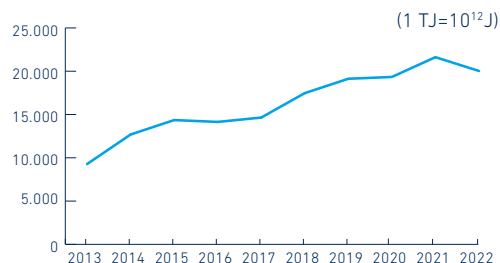
Afval in cijfers >

AFVAL IN CIJFERS

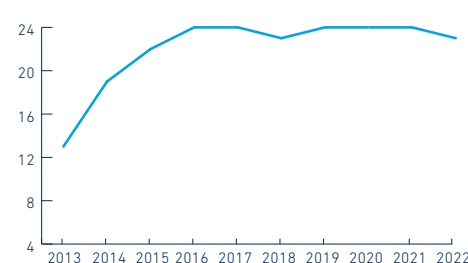
Geproduceerde hoeveelheid elektriciteit door afvalsector (in gigawattuur)

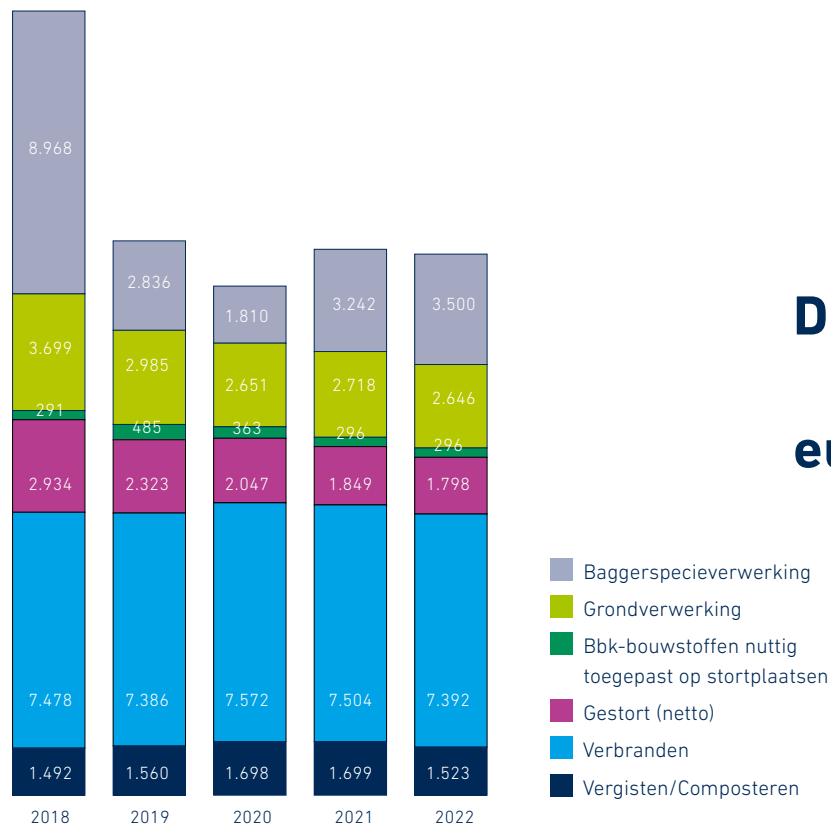
Warmte-afzet door afvalsector (in terajoules)

Productie groen gas door afvalsector (in miljoen m³)

Hoeveelheid verwerkt afval 2018-2022 in kiloton

Energie uit afval levert ruim **8%** van de duurzame energieproductie

De omzet van de afvalsector bedraagt **10 miljard euro** per jaar

De afvalsector biedt **werkgelegenheid** aan ruim **30.000** mensen

Voorwoord >

Visie & strategie >

VITALE SECTOR

Circulaire en veilige samenleving met oog voor mens, milieu en omgeving >

CIRCULARITEIT

Maximaal hergebruik en terugwinning van waardevolle grondstoffen en materialen >

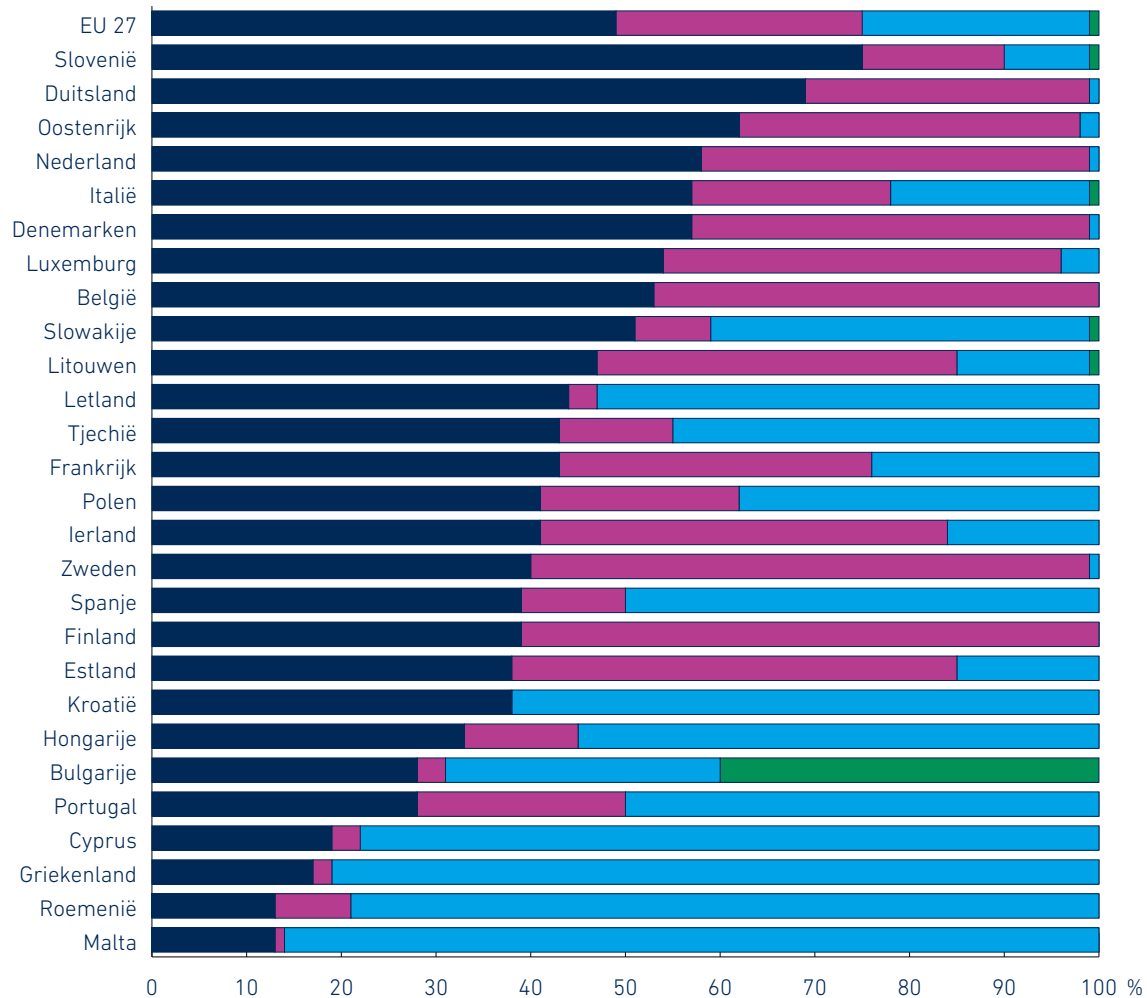
KLIMAAT

Maximale circulariteit, energierugwinning en emissiereductie >

Doorkijk naar 2024 >

Afval in cijfers >

Hoe verwerken de Europese lidstaten hun stedelijk afval in 2022?

Bronnen cijfers: Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Rijkswaterstaat Leefomgeving en Europees statistisch bureau (Eurostat)

Voorwoord >

Visie & strategie >

VITALE SECTOR
 Circulaire en veilige samenleving met oog voor mens, milieu en omgeving >

CIRCULARITEIT
 Maximaal hergebruik en terugwinning van waardevolle grondstoffen en materialen >

KLIMAAT
 Maximale circulariteit, energiet terugwinning en emissiereductie >

Doorkijk naar 2024 >

Afval in cijfers >

Vereniging Afvalbedrijven

Partner in de circulaire economie

Het Jaarbericht 2023 besteedt aandacht aan enkele belangrijke ontwikkelingen van het afgelopen jaar.

Tekst: Addo van der Eijk

Redactie: Daniëlle van Vleuten

Vormgeving: ontwerpburo suggestie & illusie
juni 2024

Vereniging Afvalbedrijven

Postbus 2184

5202 CD 's-Hertogenbosch

073-627 94 44

info@verenigingafvalbedrijven.nl

www.verenigingafvalbedrijven.nl

www.wastematters.eu